

POTREBNI SKOKOVI U TRANZICIJI

Potrebna su ozbiljna poboljšanja nacionalnih energetske i klimatskih planova

Postupci protiv 21. vlade zbog nesprovođenja energetske reforme

Visoki troškovi energije u EU zadržat će se u neto nula planovima – studija

EU mora udvostručiti ulaganja kako bi ispunila klimatske ciljeve: izveštaj

Šef IEA: Ko će da plati za zatvorene TE na uglj, ključno pitanje

DOSIJE:

Preoblikovani REMIT - ažurirana pravila EU za zaštitu veleprodajnog tržišta energije

SADRŽAJ

Evropska komisija vodi postupke protiv 21. vlade zbog nesprovođenja energetske reformi.....	OVDE
EU „prečicom“ poništava primenu Ugovora o energetske povelji	OVDE
Potrebna su ozbiljna poboljšanja nacionalnih energetske i klimatske planova	OVDE
Lideri EU se obavezuju na ambicioznu zelenu elektrifikaciju	OVDE
EU mora udvostručiti ulaganja kako bi ispunila klimatske ciljeve: izveštaj	OVDE
Ember otkriva zapanjujući porast proizvodnje energije vetra i sunca u poslednjih 5 godina	OVDE
Evropski uvoz uglja opao je za 60% na godišnjem nivou– Kpler.....	OVDE
ACER ukazuje na hitnu potrebu uvećanja kapaciteta prekograničnog prenosa električne energije	OVDE
Zagušenje električne mreže u EU koštalo je 4 milijarde evra u 2023. – ACER	OVDE
Šef IEA: Ko će da plati za zatvorene TE na uglj, ključno pitanje	OVDE
Napušteni rudnici uglja U EU emituju oko 298 miliona m3 metana godišnje	OVDE
Indija kupuje opremu od 33 milijarde dolara za povećanje proizvodnje energije iz uglja	OVDE
EU plan o izbegavanju sporova oko megaprojekata zelene energije	OVDE
EU: rekordnih 74% proizvodnje električne energije sa nultom emisijom	OVDE
OIE vodeći izvor električne energije u EU	OVDE
EU plan od 650 mlrd eura za gradove da dosegnu neto nulu do 2030.	OVDE
Na cenu CO2 u EU "značajno" utiče politička podrška, smatraju istraživači	OVDE
Industrija se ne može osloniti na negativne emisije za klimatski cilj do 2039. godine, kažu stručnjaci	OVDE
Visoki troškovi energije u EU zadržaće se u neto nula planovima – studija	OVDE
Bugarska: Struja za domaćinstva poskupela 1,8%	OVDE
Odluka poljskog regulatora URE će izazvati gubitak od 50 miliona evra Tauronu	OVDE
DOSIJE: Preoblikovani REMIT: ažurirana pravila EU za zaštitu veleprodajnog tržišta energije	OVDE

Evropska komisija vodi postupke protiv 21. vlade zbog nesprovođenja energetske reformi

BRISSEL - Evropska komisija (EK) vodi postupke protiv 21. vlade EU zbog neusvajanja reformi na tržištu električne energije kako je dogovoreno 2019. godini.

Definisana energetska politika EU 2010-ih bio je Paket čiste energije koji je zaključen 2019. Reforma tržišnih pravila za električnu energiju bi "omogućila da se električna energija slobodno kreće tamo gde je najpotrebnija", saopštio je tada izvršni organ EU.

Pravila su imala za cilj jačanje zaštite potrošača i povećanje fleksibilnosti tokova električne energije širom Evrope, a mogla su pomoći u ublažavanju uticaja energetske krize 2022. godine. Postojao je samo jedan problem: zemlje EU su uglavnom ignorisale pravila, piše briselski portal **Euractiv**.

Prema bazi podataka o slučajevima kršenja propisa Komisije, EK progoni 21. državu članicu EU zbog toga što nisu pravilno prenele pravila tržišta električne energije iz 2019. u nacionalno zakonodavstvo – uprkos tome što je rok istekao 31. decembra 2020.

Procedure za tužbu protiv Litvanije, Slovenije, Irske, Malte i Kipra

U međuvremenu, EU je usvojila još jednu reformu tržišta električne energije i razmatra treću u narednom mandatu.

Postoji mogućnost da će domaći zakonodavci morati da transponuju tri odvojene reforme tržišta električne energije odjednom.

Jedna zemlja koja se izdvaja od ostalih je Rumunija. Komisija smatra da ta zemlja 'krši' pravila iz 2019. godine, za razliku od ostatka Evrope, koji se tereti samo za odgođenu ili delimičnu implementaciju.

Suočen s energetsom krizom 2022. godine, Bukurešt je centralizovao svoje tržište električne energije, uveo visoke stope oporezivanja na trgovinu električnom energijom i ograničio maloprodajne cene.

Ove mere će biti na snazi do 2025. Komisija je pozvala zemlju da prestane s ograničavanjem izvoza električne energije.

EU „prečicom“ poništava primenu Ugovora o energetske povelji

BRISSEL - Dana 26. juna 2024., 26 država članica Evropske unije potpisali su Inter Se (latinski: Međusobni) deklaraciju o Ugovoru o energetske povelji (ECT), kojom se verifikuje presuda Evropskog suda pravde (C-741/19) u vezi neprimenjivosti odredbi ECT arbitraže unutar EU. Istog dana od država članica je zatraženo i da parafiraju sporazum, čiji je tekst identičan deklaraciji, objavljeno je na **portalu** ministarstva spoljnih poslova Belgije.

Sporazum i deklaracija osiguravaju efikasno sprovođenje odluke Suda pravde, iz čega sledi da se Ugovor o energetske povelji mora tumačiti tako da se ne primenjuje na sporove između države članice i investitora iz druge države članice oko ulaganja u toj državi.

Deklaracija će biti objavljena u Službenom listu i na web stranici Komisije, a zatim prosleđena Konferenciji ECT.

Savet za energetiku EU je 30. maja 2024. godine usvojilo odluke koje osiguravaju povlačenje EU i Euratoma iz Ugovora o energetskej povelji, uz mogućnost da zemlje članice odobre modernizaciju Ugovora o ECT. U protekle dve godine vođeni su i pregovori o Inter Se sporazumu. Ovo je dopunjeno deklaracijom. Svrha deklaracije je da, kao instrument, stupi na snagu odmah, za razliku od sporazuma čiji proces ratifikacije traje duže.

Potrebna su ozbiljna poboljšanja nacionalnih energetske i klimatske planova

BRISSEL - Sa junom mesecom istekao je krajnji rok koji je Evropska komisija odredila državama članicama da podnesu svoje konačne nacionalne energetske i klimatske planove (NECP), ključnu komponentu EU-ovog okvira za upravljanje klimom i planiranje.

Ekološka grupacija Radna grupa za čisti vazduh (CATF) upozorava da ovi planovi ne bi trebalo da budu potisnuti u drugi plan i naglašava da su potrebna ozbiljna poboljšanja nacionalnih planova.

Alehandra Munjos Kastanjer, menadžerka za vladine poslove za Evropu u CATF-u, upozorava u informaciji objavljenoj na portalu ove grupacije da je "Evropska energetska tranzicija zacrtana, ali njen uspeh i implementacija, će u velikoj meri zavistiti od efikasnosti svake zemlje u planiranju."

Prema proceni CATF-a, evropski nacrti NECP-a nisu usklađeni sa sadašnjom geopolitičkom i ekonomskom realnošću i ne zadovoljavaju potrebe za smanjenjem emisija.

"Klimatski ciljevi će ostati nedostižni osim ako se konačni planovi ozbiljno ne poboljšaju u odnosu na njihovu nacrtanu verziju", dodala je Munjos.

Uprkos izazovima povezanim sa tekućim ratom, očekuje se da će region Centralne i Istočne Evrope (CEE) povećati ambicije u pogledu NECP-a. Na primer, Litvanija i Estonija povećale su ciljeve obnovljive energije u odnosu na 2019.

Poljska, koja će biti na čelu Evropskog saveta od januara 2025., propustila je rok za NECP, ali prema analizi CATF-a, zemlja je doživela porast ambicija u nekoliko oblasti.

„Vreme je ključno“, rekla je Tamara Lagurašvili, direktorka za centralnu i istočnu Evropu u CATF-u. „Dok se Poljska udaljava od uvoznih ruskih fosilnih goriva i pokušava preći na ekonomiju bez uglja, raznolika strategija dekarbonizacije je ključna za izvodljivu, pouzdanu i društveno odgovornu energetskej tranziciju.“

CATF je nedavno naveo korekcije koje su sve države članice morale hitno rešiti kako bi poboljšale ove planove pre roka.

U periodu od 2021. do 2030. godine, NECP-ovi bi trebalo da postave ciljeve, politike i mere države članice koje će omogućiti zemlji da dostigne klimatske ciljeve EU za 2030. Zemlje su podnele nacрте izveštaja Komisiji u junu 2023. i morale su predstaviti svoje konačne NECP 30. juna 2024., odražavajući povratne informacije Komisije o početnim nacrtima.

Evropska komisija će kasnije ove godine objaviti detaljnu procenu konačnih NECP-ova širom EU. Osim ove procene, Evropska komisija treba da uradi detaljan stres-test ovih konačnih planova, da shvati da li će oni izdržati šokove i izazove kako današnjice tako i godina koje dolaze i da su otporni na različite scenarije.

Lideri EU se obavezuju na ambicioznu zelenu elektrifikaciju

BRISSEL - Lideri EU su se obavezali 29. juna da će nastaviti s "ambicioznom" elektrifikacijom koristeći sva rešenja s nultim neto i niskim emisijama ugljenika kao deo svoje strateške agende za usmeravanje kreiranja energetske politike bloka u narednih pet godina, prenosi **Montel**.

Oni žele da blok nastavi tranziciju ka tome da postane neto-nula ekonomija do 2050. godine s većim fokusom na globalnu konkurentnost i energetska nezavisnost, rekli su čelnici 27 nacionalnih vlada nakon sastanka u Briselu.

Oni su se obavezali da će izgraditi „pravu energetska uniju“ kako bi osigurali „obilne, pristupačne i čiste zalihe energije“. To bi zahtevalo više elektrifikacije, kao i ulaganja u mreže, skladištenje i interkonekcije.

EU mora udvostručiti ulaganja kako bi ispunila klimatske ciljeve: izveštaj

BRISSEL - Evropska unija treba da udvostruči ciljne investicije kako bi ispunila svoj klimatski cilj do 2030. godine, saopštio je u 2. jula konzorcijum istraživačkih organizacija, upozoravajući da se tempo evropskih akcija mora ubrzati.

Postoje "obećavajući znaci napretka" u dekarbonizaciji proizvodnje električne energije ... "ali to je trenutno još uvek presporo", saopštio je Evropski opservatorijum za klimatsku neutralnost (ECNO), koji prati napredak EU prema neutralnosti ugljenika, prenosi **Euractiv**.

Grupa je upozorila da nedostatak finansiranja za klimu usporava tranziciju. „Bez zaokreta u finansijama i realizacije neophodnih investicija, tranzicija bi mogla propasti“, navodi se u rezimeu za kreatora politike.

Godine 2022. EU je zabeležila manjak investicija od 406 milijardi evra samo za sektore energetike, građevinarstva i transporta u poređenju sa onim što je potrebno za postizanje klimatskog cilja do 2030. godine, otkrili su istraživači.

Da bi se uskladila sa svojim klimatskim ciljem, godišnje investicije u te sektore treba da se udvostruče na 800 milijardi eura.

Kako bi se postigao klimatski cilj za 2030., udeo obnovljive električne energije mora rasti 1,4 puta brže, dok se ukidanje fosilnih goriva u bloku mora ubrzati za 1,8 puta, s gasom koji zaostaje, navodi se u [izveštaju](#).

Ember otkriva zapanjujući porast proizvodnje energije vetra i sunca u poslednjih 5 godina

BRISSEL - Evropska unija je napravila velike iskorake od oslanjanja na "prljave" izvore energije u alternativne oblike energije, pokazao je novi izveštaj.

Analitička firma **Ember** je saopštila da je EU povećala proizvodnju energije vetra i sunca za 46% od 2019. do 2023. Prošle godine je EU postavila obavezujući cilj od najmanje 42,5% obnovljivih izvora energije do 2030. — s ciljem da dostigne 45%.

"EU sada ima više domaće proizvodnje energije iz vetra i solarne energije nego ikad, čime je proizvodnja električne energije iz uglja i gasa

svedena na istorijski minimum", rekla je u izveštaju Sara Braun, direktorka programa za Evropu u Emberu.

Prema izveštaju, energija vetra i sunca su istisnuli oko 20% proizvodnje prljave energije u EU od 2019. godine, a njihov ukupni kapacitet se tokom tog vremena povećao za 65%.

Evropski uvoz uglja opao je za 60% na godišnjem nivou – Kpler

LONDON - Uvoz termalnog uglja širom Evrope pao je za 60% na godišnjem nivou u prvoj polovini godine, pokazali su podaci objavljeni 6. jula.

Isporuke termalnog uglja bile su privremeno vezane na samo 10,5 miliona tona u periodu januar-jun, prema podacima praćenja plovila informativne platforme Kpler, što je pad od više od 16 miliona tona u poređenju sa istim periodom prošle godine.

„Evropska potražnja za termalnim ugljem i dalje je fundamentalno slaba i ne očekujemo bilo kakvo trajno poboljšanje na tržištu do četvrtog kvartala“, rekao je za **Montel** Aleksis Elender, vodeći analitičar u Kpleru.

„Sezonsko niska potrošnja energije, zajedno s visokim učinkom sunca i vetra, nastavlja da smanjuje potražnju za termalnim gorivima.“

ACER ukazuje na hitnu potrebu uvećanja kapaciteta prekograničnog prenosa električne energije

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju sa energetske regulatorima (ACER), ukazao je 3. jula da je elektroenergetska mreža u EU sve zagušenija i pozvao operatore prenosnog sistema (OPS) da "hitno" ispune svoju obavezu stavljanja 70% prenosnog kapaciteta na raspolaganje za prekograničnu trgovinu električnom energijom do kraja 2025. godine.

U **Izveštaju o praćenju tržišta** za 2024. o kapacitetima za međuzonalnu trgovinu električnom energijom ACER podseća da je već u aprilu ove godine upozorio Evropski parlament i Komisiju da je mnogo na kocki ako se ne ispune ti minimalni zahtevi.

Izveštaj ACER-a navodi:

- Elektroenergetska mreža EU je sve zagušenija (popravne mere poput preusmeravanja porasle su za 14,5% u 2023.). Trošak upravljanja ovim zagušenjem u 2023. godini iznosio je 4 milijarde eura.
- Neki OPS-ovi u visoko isprepletenim područjima elektroenergetske mreže EU dali su na raspolaganje, u proseku, između 30% i 50% fizičkog kapaciteta određenih elemenata mreže u 2023. godini, što je daleko od dostizanja 70%.
- Još uvek postoje značajne koristi od poboljšanja načina izračunavanja kapaciteta

između zona u EU, kao što je pokazano uvođenjem spajanja tržišta zasnovanog na protoku u centralnom regionu.

Nadalje, nedavni izveštaj Zajedničkog istraživačkog centra Evropske komisije predviđa da će se zagušenje električne mreže značajno pogoršati u narednim godinama, čak i u optimističnom scenariju razvoja mreže.

Kako ispuniti minimalni zahtev od 70% do kraja 2025. godine?

Za ispunjavanje zahteva od 70% potreban je jedinstven pristup – radnje (ili nedelovanja) svake države članice utiču na druge i na kraju na potrošače u EU. ACER poziva države članice i OPS na brzu implementaciju 3 alata predviđena pravilima EU kako bi se dostigao minimalni zahtev od 70%:

- OPS da brzo implementiraju koordinirane procese kako bi prvo izračunali kapacitet, a zatim upravljali zagušenjima. Kretanje ka regionalnijem pristupu osiguraće da države članice koje uzrokuju tokove snose svoje troškove, što će omogućiti da više kapaciteta bude dostupno.
- OPS-i da preuzmu ciljani razvoj mreže, fokusirajući se na najzagušenija područja mreže.
- "Poboljšajte konfiguraciju zona za licitiranje: ako konstantno ne možete ispuniti zahtev od 70%, bolje poravnajte granice zone za licitiranje sa mestom gde dolazi do zagušenja strukturalne mreže", navodi ACER.

Zagušenje električne mreže u EU koštalo je 4 milijarde evra u 2023. – ACER

LJUBLJANA - Troškovi upravljanja zagušenim energetske mrežama EU dostigli su 4,26 milijardi evra u 2023., što je 21% manje u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom zbog nižih cena električne energije, saopštila je u prošlu sredu EU Agencija za saradnju sa nacionalnim energetske regulatorima (ACER).

Količina energije uključene u korektivne radnje za upravljanje zagušenjima porasla je, međutim, 14% u 2023. godini, na 57,28 TWh, uključujući preusmeravanje i kontratrgovinu, navodi ACER u svom godišnjem izveštaju o kapacitetima za međuzonsku trgovinu i upravljanju zagušenjima.

Kako prenosi **Montel**, gotovo 60% ovog troška bilo je u Nemačkoj, koja je potrošila 2,53 milijarde evra na korektivne mere koje uključuju 30,5 TWh. To je uključivalo 2,35 milijardi evra na ponovno otpremanje 24,6 TWh, skoro deset puta više od 0,25 milijardi evra koliko je ta zemlja potrošila na ponovno otpremanje 9,2 TWh u 2020.

Glavni pokretači za to bili su brzo rastući udeo obnovljive energije u Nemačkoj i sve veći minimalni kapacitet između zona koji je potreban da bi bio dostupan za trgovinu, u kombinaciji sa sporim širenjem kapaciteta mreže.

Sveukupno, ukupan obim korektivnih mera kao postotak nacionalne potražnje za električnom energijom u 2023. iznosio je 6,7% u Nemačkoj, u poređenju sa 5,9% u Poljskoj, 5,4% u Španiji i manje od 1% u ostalim kontinentalnim zemljama EU.

Od obima preusmeravanja pokrenutih širom EU 2023., 62% je uključivalo elektrane na fosilne pogone i 8% hidroenergiju, saopštio je ACER.

Šef IEA: Ko će da plati za zatvorene TE na uglj, ključno pitanje

LONDON - Vlade bi trebalo da obećaju u sledećem krugu klimatskih planova, početkom naredne godine, da neće graditi nove elektrane na uglj i da će prevremeno zatvoriti postojeće, rekao je čelnik Međunarodne energetske agencije (IEA).

Govoreći 24. juna u staroj londonskoj elektrani na uglj koja je pretvorena u trgovački centar, šef IEA Fatih Birol rekao je da bi bio "veoma srećan" da

vidi nove NDC (nacionalno određene doprinose) koji "ne uključuju novi nesputani uglj, kao i prevremeno zatvaranje postojećih kapaciteta na uglj", prenosi portal **Climate Home News**.

Godine 2021. Klimatski pakt iz Glazgova, dogovoren na klimatskom samitu UN-a COP26, po prvi put je pozvao zemlje da ubrzaju napore „ka postupnom ukidanju nesputane energije iz uglja“. "Nesputena" (eng. unabated) znači energija proizvedena korišćenjem uglja bez ikakve tehnologije za hvatanje, skladištenje ili korišćenje ugljendioksida koji i koji se emituje tokom procesa.

Birol, turski energetske ekspert, rekao je da je "apetit za gradnjom novih elektrana na uglj u procesu odumiranja, ali neke zemlje to i dalje rade". On je istakao planove Kine za izgradnju novih elektrana na uglj od 50 gigavata (GW).

Zatvaranje postojećih elektrana na uglj, posebno mladih u Aziji, teže je jer bi kompanije koje su ih izgradile i upravljaju gubile novac, napomenuo je Birol. Postoji skoro 1 bilion dolara kapitala koji treba povratiti iz postojećih elektrana na uglj, "pa ko će to platiti?" upitao je, nazvavši to "ključnim pitanjem".

Napušteni rudnici uglja U EU emituju oko 298 miliona m3 metana godišnje

SAN FRANCISCO - Napušteni rudnici uglja u Evropskoj uniji (EU) emituju oko 298 miliona kubnih metara (mcm) metana godišnje, otkrio je novi izveštaj američkog istraživačkog centra Global Energy Monitor (GEM), prenose 28. juna **agencije**. GEM Global Coal Mine Tracker uključuje podatke o emisiji metana sa 1.200 napuštenih lokacija i rudnika koji su penzionisani između 2015. i 2023. godine, kao i 5.226 aktivnih rudnika.

Prema podacima, Poljska ima najviše napuštenih podzemnih rudnika kamenog uglja u EU i najveći je emiter.

Poljska ima 16 rudnika koji godišnje ispuštaju oko 110 miliona mcm metana, što je skoro 40% ukupnih emisija metana u EU iz napuštenih rudnika.

Češka je drugi najveći emiter u bloku, sa oko 90 miliona kubnih metara metana godišnje, a Nemačka je na trećem mestu na listi sa otprilike 55 mcm metana godišnje.

U izveštaju se ističe da bi visoke emisije u Nemačkoj mogle proizaći iz ekstremne dubine njenih napuštenih rudnika i visokokvalitetnog antracitnog uglja, koji može imati veći sadržaj gasa.

Indija kupuje opremu od 33 milijarde dolara za povećanje proizvodnje energije iz uglja

NUJ DELHI - Indija je zatražila od elektroenergetskih kompanija da ove godine naruče opremu vrednu 33 milijarde dolara za ubrzano povećanje kapaciteta energije na uglj u godinama koje dolaze, rekla su za **Reuters** dva vladina zvaničnika.

Vladin potez bez presedana, koji bi rezultirao rekordnim tenderima za godinu dana za opremu od strane velikih energetske firmi, će pomoći da se doda 31 gigavat (GW) u narednih 5-6 godina, rekli su izvori.

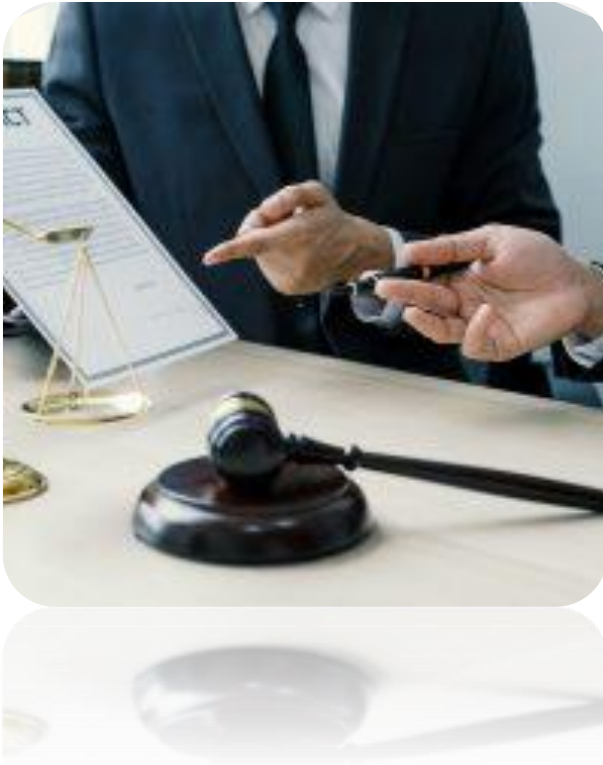
Ciljevi su ambiciozni s obzirom da je zemlja naručivala opremu za oko 2-3 GW godišnje u prethodnim godinama, osim prošlogodišnjih narudžbi za 10 GW.

Indija žuri s dodavanjem svežih elektrana na uglj jer je jedva u stanju zadovoljiti veliku potražnju za električnom energijom sa postojećom flotom u satima bez solarne energije.

EU plan o izbegavanju sporova oko megaprojekata zelene energije

BRISSEL – Evropska unija će odrediti kako bi njene zemlje članice trebale zajednički da razvijaju velike projekte obnovljive energije, u pokušaju da izbegnu odlaganje projekata zbog sporova oko podele računa, pokazao je dokument u koji je video **Reuters**.

Otvoreno je pitanje na koji način vlade i kompanije u ovim zemljama dele račune za takve projekte, a Brisel je zabrinut da bi sporovi oko toga ko bi trebalo da plati mogli ometati izgradnju ovih velikih novih čvorišta zelene energije, pojašnjava agencija.

Nacrt smernica Evropske komisije, koji je objavljen prošle nedelje, pružiće osnovu vladama za pregovore o ovim velikim projektima obnovljive energije.

Na primer, zemlje bi trebalo da razmotre smanjenje dela prihoda od zagašenja i stavljanje gotovine u fond koji bi mogao investirati u buduće projekte obnovljive energije od kojih će imati koristi više zemalja u regionu, navodi se u nacrtu.

Takva šema "rešila bi investicione praznine koje je uporno teško popuniti" za velike prekogranične energetske projekte, navodi se u nacrtu.

Drugi načini za pokrivanje nedostataka u finansiranju mogli bi uključivati poslove "statističkog transfera" u kojima jedna zemlja ulaže u projekat obnovljivih izvora energije u drugoj zemlji, u zamenu za primanje kredita na koje zemlja investitor može računati za ispunjavanje svojih ciljeva u pogledu obnovljive energije, navodi se u nacrtu.

EU: rekordnih 74% proizvodnje električne energije sa nultom emisijom

BRISEL - Evropska unija je ove godine ostvarila najveći udeo u proizvodnji električne energije s nultom emisijom, sa 74% energije proizvedene iz obnovljivih i nuklearnih izvora, prema podacima industrijskog udruženja **Eurelectric**.

Od početka godine do danas, obnovljivi izvori energije proizveli su 50,39% električne energije u EU, a nuklearna energija je činila 23,5% proizvodnje električne energije, dok su fosilna goriva dodala 26,1% proizvodnje električne energije u bloku, pokazuju podaci.

„Proizvodnja električne energije u Evropi nikada ranije nije imala tako niskougljenični profil“, rekao je za **Reuters** Kristian Ruby, generalni sekretar Eurelectric, komentarišući podatke.

Prema Eurelectricu, ugalj je proizveo 9% električne energije u EU, a prirodni gas je činio 13% proizvodnje električne energije i to su bili najniži udeli za svako gorivo u istom periodu u bilo kojoj godini do danas.

OIE vodeći izvor električne energije u EU

BRISEL - Obnovljivi izvori energije bili su vodeći izvor električne energije u Evropskoj uniji (EU) 2023. godine, prema podacima koje je 27. juna objavio statistički ured **Eurostat**.

Obnovljivi izvori energije - uključujući solarnu energiju i energiju vetra - činili su 44,7% proizvedene električne energije. Slede fosilna goriva sa 32,5% i nuklearna energija sa 22,8%.

Električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora energije porasla je za 12% u odnosu na 2022. Udeo fosilnih goriva pao je za 20%, dok je nuklearna energija neznatno porasla (+1,2%).

EU plan od 650 mlrd eura za gradove da dosegnu neto nulu do 2030.

BRISEL - Grupa od 112 gradova koji imaju za cilj da eliminišu svoje neto emisije gasova staklene bašte do 2030. godine biće potrebno ukupno 650 milijardi eura ulaganja da bi ispunili obećanje, saopštila je 26. juna ova inicijativa Evropske unije.

Deo EU misije „100 klimatski neutralnih i pametnih gradova“, sa neto nultom emisijom štetnih plinova je ambiciozniji od onog većine vlada, pri čemu su EU i Britanija u 27 zemalja postavile rok do 2050. godine, prenosi **Euractiv**.

Nakon što se 377 gradova prijavilo za pridruživanje programu, izabrano je 100 iz bloka i 12 iz pridruženih zemalja koji razvijaju klimatski plan uz podršku EU i neprofitne savetodavne firme Bankers without Boundaries (BwB).

Taj plan se zatim pretvara u plan ulaganja koji procenjuju Evropska komisija i nezavisni stručnjaci pre nego što grad dobije oznaku koja potvrđuje tu činjenicu.

Do danas, 33 grada su potpisala svoje planove, a očekuje se da će još njih biti odobreno u oktobru. Projekti bi mogli uključivati rekonstrukciju zgrada kako bi bile energetske efikasnije i prilagođavanje infrastrukture da izdrže ekstremnije vremenske prilike.

Na cenu CO2 u EU "značajno" utiče politička podrška, smatraju istraživači

BRISEL - Prema novom modelu istraživača, na vodeću cenu CO2 u EU značajno utiče da li industrija smatra da su političari posvećeni ispunjenju preuzetih klimatskih obaveza.

Krajem 2023., cena CO2 u EU – uključujući emisije iz sektora industrije i energetike – pala je, zbunjujući posmatrača. Kriza poverenja u posvećenost političara klimatskim akcijama može biti delom kriva, sugeriše novo istraživanje.

Pre ove jeseni, cena CO2 u EU je doživela stalni rast 2020-ih. S druge strane, to se može pripisati tome što su kompanije u to vreme ozbiljno shvatale klimatske akreditive političara, navodi se u članku objavljenom u časopisu Nature.

Kako su političari postali ozbiljni u vezi sa EU šemom trgovanja emisijama (ETS), kompanije su počele da organiziraju svoje upravljanje certifikatima na način koji je okrenut budućnosti – ucrtavajući jasniji put do klimatske neutralnosti u industriji i energetskom sektoru, tvrde istraživači.

Tržišta su procenila da političari neće "intervenirati" na tržištu ugljenika kako bi snizili cene na nivoe pre 2020. godine.

Kao posledica toga, cene CO2 u EU nastavile su rast pre nego što su u februaru 2023. dostigle vrhunac od 100 eura po toni CO2 – nakon čega su polako pale.

"Ako poverenje u klimatske ciljeve EU oslabi, cene ugljenika bi mogle pasti", objasnila je Joanna Sitarz, naučnica iz nemačkog Potsdamskog instituta za istraživanje uticaja klime, koja je autor istraživanja.

Industrija se ne može osloniti na negativne emisije za klimatski cilj do 2039. godine, kažu stručnjaci

BRISSEL - Industrija ne bi trebalo da se oslanja na negativne emisije kako bi kompenzovala ukidanje dozvola za novu šemu EU za trgovinu emisijama (ETS) od 2039. godine, rekli su stručnjaci za Euractiv.

U okviru ETS-a, oko 10.000 elektrana i velikih industrijskih fabrika dužni su da validiraju sertifikate, poznate kao emisije, kad god ispuštaju CO₂ u atmosferu.

Od 2039. godine neće biti dostupne nove dozvole, što znači da, osim korišćenja prethodno sačuvanih dozvola, kompanijama neće biti dozvoljeno da stvaraju emisije.

Neki zakonodavci tvrde da bi negativne emisije mogle omogućiti fabrikama da nastave emitovati CO₂ nakon 2039. U ovom scenariju, CO₂ uhvaćen iz atmosfere putem tehnologije 'Direct Air Capture' ili kroz prirodne ponore ugljenika bi se koristio za stvaranje novih dozvola.

Međutim, stručnjaci upozoravaju industriju da se ne oslanja na takve negativne emisije.

"To će biti vrlo male količine koje će u najboljem slučaju biti dovoljne da nadoknade zaostalu emisiju iz postrojenja sa CCS [hvatanjem i skladištenjem ugljika], električnim čeličana ili emisijama koje se odnose na procese iz hemijske industrije", rekao je istraživač Feliks Mates iz nemačkog instituta Oko.

"Ali više neće biti moguće upravljati konvencionalnom čeličanom ili elektranom na fosilna goriva. Ove negativne emisije, za koje još uvek postoje sva pravila, neće biti dovoljne", dodao je. Takođe je napomenuo da će negativne emisije biti potrebne sektorima koji nisu ETS, poput poljoprivrede.

Mihel Pahle, šef istraživačke grupe za klimatsku i energetska politiku u Potsdamskom institutu za istraživanje uticaja na klimu (PIK), na sličan način je upozorio kompanije na ono što on naziva „odvraćanjem od ublažavanja, tj. odlaganjem smanjenja emisija u očekivanju jeftinih i obilnih negativnih emisija u budućnosti”.

"Ako kompanije očekuju da će to biti slučaj i zadrže svoja ulaganja u čiste tehnologije, onda će, ako se ovo očekivanje ne ostvari, potrošiti mnogo sertifikata koje bi bilo bolje sačuvati kako bi izbegli visoke troškove u budućnosti," on je rekao.

Zastupnik EU desnog centra Peter Lise, koji je prethodno vodio pregovore za Evropski parlament o tržištu ugljenika, rekao je za Euractiv u maju da želi videti negativne emisije uključene u ETS, kako bi izbegao scenario u kojem „više nema nikakvih sertifikata u sistem iz 2039.”

Evropska komisija će morati da predstavi opcije za uključivanje negativnih emisija u ETS šemu do 2026.

Visoki troškovi energije u EU zadržaće se u neto nula planovima - studija

BRISSEL - Evropska unija će i dalje imati više cene električne energije od SAD-a i Kine prema svom najboljem neto nultom scenariju, zbog rastuće potražnje i bitnih nedostataka energetske politike, saopštio je poslovni lobi bloka.

Studija koju je naručio **BusinessEurope** kaže da će troškovi proizvodnje električne energije u biti najmanje 50% veći nego u tim zemljama do 2050. godine prema "upravljanom scenariju", gde se klimatski ciljevi ispunjavaju bez većih poteškoća.

U scenariju u kojem se prelaz na neto nulu odlaže nakon 2050., BusinessEurope je procenio da bi troškovi električne energije u bloku mogli narasti tri puta više od cena u Kini ili Sjedinjenim Državama, objavio je Bloomberg pozivajući se na studiju udruženja., prenosi **Bloomberg**.

Bugarska: Struja za domaćinstva poskupela 1,8%

SOFIJA - Bugarska regulatorna komisija za energiju i vodu (EWRC) odobrila je povećanje cene električne energije u proseku za 1,77 posto za potrošače u domaćinstvima.

Nova cena će se primenjivati za sledeći regulatorni period od 12 meseci koji počinje 1. jula, navodi EWRC u saopštenju, prenosi 1. jula **Sofia Globe**.

Ovo povećanje se odnosi samo na regulisani segment tržišta, odnosno trenutno samo na potrošače u domaćinstvima.

Bugarska je poslednjih godina više puta odlagala potpunu liberalizaciju tržišta električne energije, a parlament je nedavno ponovo pomerio rok do 1. jula 2025. godine.

Regulator je rast cene opisao kao "minimalan", napominjući da je to najniže godišnje povećanje koje je EWRC naredio u protekloj deceniji i znatno ispod inflacije za prošlu godinu ili projektovane inflacije za narednih 12 meseci regulatornog perioda.

EWRC je takođe naveo da cene struje za domaćinstva u Bugarskoj "ostaju jedne od najnižih u Evropi".

Odluka poljskog regulatora URE će izazvati gubitak od 50 miliona evra Tauronu

VARŠAVA - Tarife poljskog regulatora energetskog tržišta URE izazvaće približno 216 miliona PLN (50,11 miliona eura) gubitak EBITDA dobiti (pre kamata, poreza, amortizacije i deprecijacije) od prodaje energije grupi Tauron u drugoj polovini 2024. godine, navodi ta firma u tržišnoj prijavi.

Tauron je naveo da je analiza koju je izvršila njena podfirma Tauron Obrot grupa pokazala da će revidirane tarife generisati gubitak energije klijentima tarifne grupe G koji se procenjuje na približno 216 miliona PLN koji će biti priznat u drugoj polovini 2024. u finansijskim rezultatima grupe na nivou EBITDA.

Poljski energetski regulator URE odobrio je 29. juna revidirane tarife za prodaju energije za domaćinstva za 5 grupa. Od 1. jula cena će pasti za 15,8 posto na 622,8 PLN (144,5 eura) za MWh, prenosi poljska agencija **PAP**.

DOSIJE: Preoblikovani REMIT: ažurirana pravila EU za zaštitu veleprodajnog tržišta energije

(Prenosimo u celini, u nezvaničnom prevodu, informaciju vodeće rumunske pravne firme **Bondoc si Asociatii**)

1. Pozadina i reforma tržišta električne energije

Otvorena i poštena konkurencija na tržištima električne energije i gasa zahteva transparentnost i integritet. Uredba (EU) br. 1227/2011 Evropskog parlamenta i Saveta od 25. oktobra 2011. o integritetu i transparentnosti veleprodajnog energetskog tržišta („Uredba REMIT“) imala je za cilj postizanje ove svrhe, ali je ipak potrebno izmeniti kako bi se otklonili trenutni nedostaci, poboljšali transparentnost i praćenje. Nove izmene imaju za cilj stabilizovati cene energije, zaštititi potrošače i poboljšati istrage i otkrivati prekograničnih zloupotreba tržišta.

Ažuriranja Uredbe REMIT deo su reforme tržišta električne energije koju je Evropska komisija prvi put predstavila u martu 2023. U novembru 2023. Savet i Evropski parlament postigli su privremeni politički sporazum, a nakon toga Uredba 2024/1106 Evropskog parlamenta i Saveta od 11. aprila 2024. o izmenama i dopunama Uredbi (EU) br. 1227/2011 i (EU) 2019/942 radi poboljšanja zaštite Unije od tržišnih manipulacija na veleprodajnom tržištu energije („Ažurirani REMIT“) objavljena je u

Službenom listu Evropske unije i stupila je na snagu 7. maja 2024.

Ispod je nekoliko važnih izmena koje će, prema ocenama eksperata portala Lexology, dodatno uticati na stvarni način na koji će se REMIT Uredba sprovoditi u praksi.

2. Učesnici na tržištu trećih zemalja moraju odrediti predstavnika u EU.

U skladu s drugim zakonodavstvom iste generacije, ažurirani REMIT zahteva od učesnika na tržištu trećih zemalja koji nisu rezidenti ili nisu osnovani u EU da odrede predstavnika u EU i registruju se u državi članici u kojoj su aktivni; registracija i imenovanje moraju biti u istoj državi članici. Imenovanje bi trebalo da se desi do 8. novembra 2024. i trebalo bi da bude u formi pisanog mandata da deluje u ime učesnika na tržištu.

Kao imenovani predstavnik, subjekt u pitanju će biti tačka kontakta za Agenciju za saradnju energetskih regulatora („ACER“) ili nacionalno regulatorno telo („NRA“) o svim pitanjima koja se odnose na prijem, usklađenost sa i sprovođenje odluka ili zahteva za informacijama izdatih u vezi sa Uredbom REMIT, kako je ažurirana.

3. Prošireni obim koncepta tržišne manipulacije.

Jedna od promena podstaknuta je potrebom da se Uredba REMIT uskladi sa zakonodavstvom Evropske unije o finansijskim tržištima, kao što je Uredba (EU) br. 596/2014 o zloupotrebama na tržištu posebno u pogledu koncepta tržišne manipulacije i insajderskih informacija, zbog sve veće povezanosti između finansijskih i energetskih tržišta.

Koncept tržišne manipulacije je stoga izmenjen tako da uključuje sprovođenje bilo koje transakcije ili izdavanje, modifikovanje ili povlačenje bilo kojeg trgovačkog naloga, kao i svako drugo ponašanje u vezi s veleprodajnim energetske proizvodima koje (i) daje, ili je verovatno da će dati, lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cene veleprodajnih energetskih proizvoda; (ii) osigurava ili pokušava da osigura, od strane osobe ili osoba koje deluju u saradnji, cenu jednog ili više veleprodajnih energetskih proizvoda na veštačkom nivou; ili (iii) koristi ili pokušava da koristi fiktivni uređaj ili bilo koji drugi oblik obmane ili izmišljotine koji daje, ili je verovatno da će dati, lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cene veleprodajnih energetskih proizvoda.

Uvodne izjave ažuriranog REMIT-a dalje pojašnjavaju da pojam "bilo koje drugo ponašanje u vezi sa veleprodajnim energetske proizvodima" treba uključivati, ali ne biti ograničeno na, radnje kao što su množenje narudžbi, "farbanje trake" ili "paljenje impulsa". Prema ACER Vodiču o primeni Uredbe REMIT, ove poslednje vrste ponašanja su definisane na sledeći način:

- Farbanje trake - unošenje naloga za trgovinu ili uključivanje u transakciju ili niz transakcija koje su prikazane na javnom izložbenom prostoru kako bi se stekao utisak aktivnosti ili kretanja cena u veleprodajnom energentu;

- Momentum ignition - unošenje naloga za trgovinu ili niz naloga za trgovinu, ili izvršavanje transakcija ili serija transakcija, koje će verovatno pokrenuti ili pogoršati trend i podstaknuti druge aktere da ubrzaju ili produže trend kako bi stvorili priliku za zatvaranje ili otvaranje pozicije po povoljnoj ceni.

Osim toga, koncept tržišne manipulacije je ažuriran novim aspektima koji se odnose na manipulaciju referentnim indeksom, i to: prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih ulaznih podataka u vezi sa referentnim indeksom, pri čemu osoba koja prenosi informacije ili daje podatke zna ili je trebalo da zna da su lažni ili obmanjujući, ili da se upušta u bilo kakvo ponašanje koje manipuliše izračunavanjem referentnog indeksa.

Ne na kraju, Ažurirani REMIT je pojasnio da se tržišna manipulacija može odnositi na radnje pravnog lica

Ne na kraju, Ažurirani REMIT je pojasnio da se tržišna manipulacija može odnositi na radnje pravnog lica ili pojedinca koji učestvuje u donošenju odluke o obavljanju aktivnosti u ime dotičnog pravnog lica.

4. Prošireni obim koncepta unutrašnjih informacija.

Koncept povlašćenih informacija je dodatno proširen tako da uključuje informacije koje prenosi učesnik na tržištu ili druge osobe koje deluju u ime učesnika na tržištu davaocu usluga kojima trguje u ime učesnika na tržištu, a koje se odnose na nerešene naloge učesnika na tržištu u vezi s veleprodajom energetskih proizvoda koji su specifične prirode i direktno ili indirektno se odnose na jedan ili više veleprodajnih energetskih proizvoda.

Štaviše, kada se insajderske informacije odnose na proces koji se odvija u fazama, svaka faza procesa, kao i celi proces mogu predstavljati insajdersku informaciju. Međufaza dugotrajnog procesa može sama po sebi predstavljati skup okolnosti ili događaja ili biti povezana sa realnom prognozom nastanka. Međutim, ne treba pretpostaviti značaj njegovog uticaja na cene energije. Ona se kvalifikuje kao insajderska informacija ako ispunjava kriterijume navedene u Ažuriranom REMIT-u.

Ažurirani REMIT takođe pojašnjava da se otkazivanje ili izmena naloga za trgovanje za veleprodajni energetske proizvod na osnovu insajderskih informacija, ako je nalog dat pre nego što je osoba imala pristup informacijama, takođe smatra zloupotrebom insajderskih informacija.

5. Prošireni obim koncepta veleprodajnog energetskeg proizvoda.

Takođe je važno napomenuti da je koncept „veleprodajnog energenta“ izmenjen. Stoga, sledeće dodatne kategorije ugovora sada spadaju u delokrug ažuriranog REMIT-a:

- ugovori o snabdevanju električnom energijom ili prirodnim gasom, uključujući utečnjeni prirodni plin („LNG“), s isporukom u Uniji ili ugovori o snabdevanju električnom energijom koji mogu rezultirati isporukom u Uniji kao rezultat jednog spajanja za dan unapred i unutar dnevnog tržišta;

- derivati električne energije ili prirodnog gasa koji se proizvode, kojima se trguje ili isporučuju u Uniji ili derivati električne energije koji mogu rezultirati isporukom u Uniji kao rezultat jedinstvenog spajanja tržišta za dan unapred i unutar dana;
- ugovori koji se odnose na skladištenje električne energije ili skladištenje prirodnog gasa u Uniji;
- derivativni finansijski instrumenti koji se odnose na skladištenje električne energije ili prirodnog gasa u Uniji.

6. Poboljšanje lakog pristupa i transparentnosti

U skladu sa Ažuriranim REMIT-om, učesnici na tržištu su u obavezi da obelodane insajderske informacije na platformama za unutrašnje informacije („IIP“), koje podležu ovlašćenju u skladu sa uslovima navedenim u Ažuriranom REMIT-u.

Stoga su IIP subjekti ovlašćeni da ACER-u pružaju uslugu rada platforme za objavljivanje insajderskih informacija i izveštavanje o objavljenim insajderskim informacijama u ime učesnika na tržištu.

Zahtev za objavljivanjem insajderskih informacija na specijalizovanim IIP-ovima ima za cilj osiguravanje lakog pristupa i

transparentnosti. Dok učesnici na tržištu i dalje mogu koristiti druge kanale, IIP-ovi moraju biti u skladu sa zahtevima autorizacije i zakonima o zaštiti podataka. Štaviše, moraju uspostaviti i održavati efikasne administrativne mere kako bi izbegli sukob interesa sa svojim klijentima. Neophodni su snažni sigurnosni mehanizmi kako bi se zaštitio prenos insajderskih informacija i sprečio neovlašćeni pristup ili curenje.

Potrebno je uspostaviti dovoljno resursa i rezervnih sistema kako bi se osigurala neprekidne usluge. Pored toga, IIP-ovi bi trebalo da imaju mehanizme za brzu proveru integriteta izveštaja o insajderskim informacijama i promptno ispravljanje grešaka ili propusta. Detaljne informacije o IIP-ovima biće uključene u delegirani akt koji će doneti Evropska komisija do 8. maja 2025.

Štaviše, Ažurirani REMIT uspostavlja stvaranje i funkcionisanje registrovanih mehanizama izveštavanja („RRM“), odnosno pravnih lica ovlašćenih da prijavljuju ili pružaju ACER-u uslugu prijavljivanja detalja transakcija, uključujući naloge za trgovanje i osnovne podatke, bilo u svoje ime ili u ime učesnika na tržištu.

RRM-ovi koriste snažne sigurnosne mere kako bi zaštitili prenos informacija, minimizovali oštećenje podataka i neovlašteni pristup, te sprečili curenje, istovremeno osiguravajući poverljivost podataka. Imaju adekvatne resurse i rezervne sisteme za održavanje svojih usluga. RRM-ovi proveravaju integritet izveštaja o transakcijama, identifikuju greške učesnika na tržištu i odmah traže ispravljene

izveštaje. Oni takođe otkrivaju i ispravljaju greške ili propuste kako bi osigurali tačno i potpuno izveštavanje o transakcijama ACER-u. Detaljne informacije o RRM-ovima će biti uključene u delegirani akt koji će doneti Evropska komisija do 8. maja 2025.

7. Povećana uloga ACER-a u prekograničnim istragama

Do sada su države članice bile odgovorne samo za nadzor i obavljanje aktivnosti prema Uredbi REMIT. Međutim, smatra se da zloupotreba tržišta sve više prelazi granice, što predstavlja izazove u određivanju koje regulatorno telo ima nadležnost da ih istraži. Da bi se rešio ovaj problem, smatra se da je potreban efikasan prekogranični nadzorni i istražni režim, pri čemu ACER igra aktivniju ulogu. Stoga je ACER opremljen adekvatnim resursima i proširenim istražnim ovlašćenjima, koje će moći da sprovodi u saradnji sa nacionalnim regulatornim organima, uključujući ovlašćenje za vršenje inspekcija na licu mesta, uzimanje izjava i izdavanje zahteva za informacijama.

Što se tiče inspekcija na licu mesta, ACER može izvršiti sve potrebne inspekcije na licu mesta u prostorijama istraženih osoba gde se mogu pohraniti komercijalni dokazi. Ako se smatra neophodnim za pravilnu i efikasnu inspekciju, inspekcije se mogu obaviti bez prethodne najave uključenih lica.

ACER-ovi službenici će biti ovlašćeni, prema odluci koju je izdao ACER, da: (i) uđu u relevantne prostorije; (ii) pregledaju evidenciju i druge dokaze o komercijalnim aktivnostima, bez obzira na format; (iii) uzeti ili dobiti kopije ili izvode takvih zapisa ili dokaza; (iv) zapečatiti komercijalne prostorije i evidenciju po potrebi za inspekciju na najviše 72 sata, osim u propisno opravdanim slučajevima; (v) zatražiti objašnjenja od predstavnika ili osoblja i zabeležiti njihove odgovore.

Ako postoji osnovana sumnja da se komercijalna evidencija relevantna za dokazivanje kršenja čuva u privatnim prostorima direktora, rukovodećeg osoblja ili drugog osoblja, ACER može, odlukom, izvršiti inspekciju na licu mesta tih privatnih prostora, također potkrepivši razumne sumnje.

Što se tiče zahteva za informacijama, ACER je ovlašćen da izda takve zahteve od bilo koje osobe. Zahtevi moraju navesti relevantnu pravnu osnovu, navesti svrhu, navesti tražene informacije i format, odrediti razuman rok i naglasiti potrebu za tačnošću. Pojedinici moraju ispuniti zahteve za informacijama,

osiguravajući potpunost i tačnost. Ako to ne učinite, to može rezultirati kaznama, koje na zahtev ACER-a sprovode nacionalna regulatorna tela.

Što se tiče uzimanja izjava, ACER ima prerogativ da vodi intervju i prikuplja izjave od svakog pojedinca koji pristane da bude intervjuisan o stvarima pod istragom i da zabeleži date odgovore. Ukoliko se intervju odvija u prostorijama dotične osobe, ACER će obavestiti nacionalno regulatorno telo države članice u kojoj se intervju vodi, a koje može ponuditi pomoć tokom procesa intervjuja.

ACER može odlukom izreći prinudne kazne (periodične kazne) u odnosu na osobe koje su pod istragom kako bi (i) primorao da se pridržavaju inspekcije na licu mesta i (ii) pružio tražene informacije. Prinudne kazne se mogu primenjivati svakodnevno u periodu od najviše šest meseci dok se lice ne povinuje relevantnim odlukama. Za pravna lica kazna iznosi 3% prosečnog dnevnog prometa u prethodnoj finansijskoj godini, a za fizička lica do 2% prosečnog dnevnog prihoda prethodne kalendarske godine.

ACER

Sve

odluke koje je ACER usvojio u skladu sa ažuriranim REMIT-om trebalo bi da budu predmet revizije Suda Evropske unije, uključujući odluke kojima je ACER nametnuo periodične novčane kazne.

8. Nove sankcije

Kako bi se osigurala dosledna primena administrativnih kazni u svim državama članicama za kršenje REMIT Uredbe, ažurirani REMIT uspostavlja listu administrativnih kazni i drugih mera dostupnih nacionalnim regulatornim telima, kako sledi (primer rumunski zakon) :

1. za povrede čl. 3 (Zabrana insajderske trgovine) i čl. 5 (Zabrana tržišne manipulacije) - najmanje 5.000.000 eura za fizička lica i najmanje 15% ukupnog godišnjeg prometa prethodne finansijske godine za pravna lica;
2. za povrede čl. 4 (Obaveza objavljivanja insajderskih informacija) i čl. 15 (Obaveze lica koja se bave poslovima) - najmanje 1.000.000 eura za fizička lica i najmanje 2% od ukupnog godišnjeg prometa prethodne finansijske godine za pravna lica;
3. za prekršaje iz čl. 8 (Prikupljanje podataka) i 9 (Registracija učesnika na tržištu) - najmanje 500.000 eura za fizička lica i najmanje 1% od ukupnog godišnjeg prometa prethodne finansijske godine za pravna lica.

Međutim, iznos administrativne kazne ne bi trebalo da bude veći od 20% godišnjeg prihoda pojedinca u prethodnoj kalendarskoj godini (za fizička lica) ili 20% godišnjeg prometa dotičnog pravnog lica u prethodnoj finansijskoj godini (za pravna lica).

Ako je fizičko ili pravno lice imalo direktnu ili indirektnu finansijsku korist od povrede, iznos administrativne kazne mora biti najmanje jednak stečenoj koristi.

9. Zaključak

Usvajanje ažuriranog REMIT-a značajan je korak napred u jačanju odbrane EU od tržišne manipulacije unutar veleprodajnog tržišta energije. Međutim, na njegovu efikasnu primenu uticaće različiti faktori, kao što su rupe ili nejasnoće u regulatornom okviru, evoluirajuća priroda taktika tržišne manipulacije ili izazovi u doslednom sprovođenju novih propisa u svim državama članicama, s obzirom na razlike u zakonskim propisima, sisteme, regulatorne kapacitete i tržišne strukture.

